

11. SINIF

DERS ANALİZ SINAVI 02

COĞRAFYA

Adı :

Soyadı :

Numara :

Sınıf :

Doğru :

Yanlış :

Net :

BU SINAVDA YER ALAN KONULAR

DOĞAL SİSTEMLER VE SÜREÇLER

- » Su kaynakları
- » Türkiye’de Su Kaynaklarının Dağılışı
- » Yer üstü Suları – Yer altı Suları
- » Türkiye’deki Su Kaynaklarının Etkileri

AÇIKLAMALAR

- » Bu kitapçıkta sadece 11. Sınıf Coğrafya’nın ilgili konuları bulunmaktadır.
- » Toplam soru sayısı 25’tir.
- » Bu sınav için önerilen süre 40 dakikadır.

Aşağıdaki haritadan faydalanarak 1-2. soruları cevaplayınız.

1. Türkiye'nin deniz sınırları ve kıyı havzaları incelendiğinde hem kara sınırımızın olduğu hem de etrafındaki denizler vasıtasıyla doğrudan deniz komşuluğu kurabileceğimiz Balkan ülkeleri aşağıdakilerden hangisinde birlikte verilmiştir?

- A) Ukrayna – Romanya
B) Gürcistan – Ermenistan
C) Yunanistan – Bulgaristan
D) Suriye – Irak
E) Rusya Federasyonu – Azerbaycan

2. Samsun Limanı'ndan hareket eden yük gemisi sırasıyla en kısa deniz rotasını takip ederek önce Atina Limanı'na (Yunanistan), ardından İskenderiye Limanı'na (Mısır) ulaşmak istemektedir.

Denizlerin coğrafi dizilimi dikkate alındığında, bu geminin sırasıyla hangi su kütlelerinden geçmesi gerekmektedir?

- A) Karadeniz – Adalar Denizi – Akdeniz
B) Karadeniz – Hazar Denizi – Akdeniz
C) Akdeniz – Adalar Denizi – Hazar Denizi
D) Adalar Denizi – Akdeniz – Karadeniz
E) Hazar Denizi – Karadeniz – Adalar Denizi

3. Türkiye'de mevcut su kaynakları üzerinde baskı oluşmasına ve su kıtlığı riskinin artmasına;

- I. verimli sulama tekniklerinin yetersizliği,
II. nüfus artışı ve plansız kentleşme,
III. Mavi Vatan doktrininin uygulanması

durumlarından hangileri zemin hazırlamaktadır?

- A) Yalnız I
B) Yalnız II
C) I ve II
D) I ve III
E) I, II ve III

4. Aşağıdaki tabloda bazı su kaynakları belirtilen ölçütlere göre sınıflandırılmıştır.

Su Kaynağı	Tatlı / Tuzlu	Yüzey / Yer altı	Doğal / Yapay
Marmara Denizi	Tuzlu	Yüzey	Doğal
Kızılırmak Nehri	Tatlı	Yüzey	Doğal
Hırfanlı Baraj Gölü	Tuzlu	Yer altı	Doğal
Tuz Gölü	Tuzlu	Yüzey	Doğal
Kapuzbaşı Kaynak Suyu	Tatlı	Yer altı	Doğal

Bu su kaynaklarından hangisinin sınıflandırması yanlış yapılmıştır?

- A) Marmara Denizi
B) Kızılırmak Nehri
C) Hırfanlı Baraj Gölü
D) Tuz Gölü
E) Kapuzbaşı kaynak suyu

5. Aşağıda su kaynakları ile ilgili bir kavram haritası verilerek harflendirilmiştir.

Geniş alanlara yayılan bu tuzlu su kütleleri, başta ulaşım, balıkçılık, turizm ve tuz üretimi olmak üzere ekonomik faaliyetlerde önemli yer tutar. (K)

SU KAYNAKLARI

Karasal alanlar içerisinde sınırlı bir alana sahip bu su kaynakları; içme suyu temini, turizm, sulama ve ekolojik denge açısından kritik önemdedir. (M)

Yüksek ve eğimli arazilerden alçak alanlara doğru sürekli hareket hâlinde olan bu yüzeysel akış sistemleri, tarımsal sulama, enerji üretimi (hidroelektrik), içme ve kullanma suyu sağlama gibi çeşitli amaçlarla kullanılır. (L)

Yıl boyunca donmuş hâlde bulunan ve özellikle yüksek enlemler ile yüksek dağlık bölgelerde yayılım gösteren bu su kaynakları, iklim sisteminin düzenlenmesinde ve deniz seviyelerinin kontrolünde dolaylı olarak etkilidir. (O)

Yerin altındaki boşluklarda ve geçirgen kayalar arasında depolanan bu su kaynakları, özellikle içme ve kullanma suyu ihtiyacının karşılanması hayati öneme sahiptir. (N)

Açıklamaları verilen bu su kaynaklarının neler olduğu aşağıdakilerden hangisinde doğru olarak eşleştirilmiştir?

	K	L	M	N	O
A)	Okyanus	Akarsu	Göl	Yer altı Suları	Buzul
B)	Buzul	Göl	Akarsu	Okyanus	Yer altı Suları
C)	Okyanus	Göl	Akarsu	Yer altı Suları	Buzul
D)	Göl	Buzul	Okyanus	Akarsu	Yer altı Suları
E)	Okyanus	Akarsu	Göl	Buzul	Yer altı Suları

6. Uluslararası hukuk tarafından belirlenen ve ülkelere kıta sahanlığı dışındaki deniz alanlarında balıkçılık, deniz tabanındaki mineral kaynakları araştırma, kullanma ve yönetme hakkı tanınan bölge aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Karasuları
B) Münhasır ekonomik bölge
C) Bitişik bölge
D) Uluslararası sular
E) İç sular

7. Su kaynaklarının canlılar için önemiyle ilgili

- boşaltım ve üreme gibi fizyolojik süreçlerin temelini oluşturması,
- besin maddelerinin ve atıkların taşınmasında görev alması,
- tüm canlılar için ekosistemin temel unsurlarından biri olması

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) I ve II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

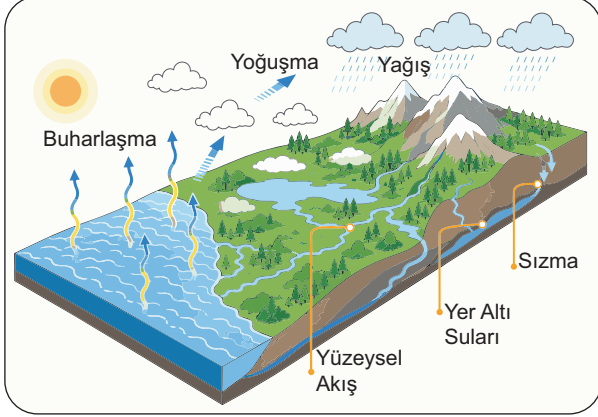
8. I. Havza: Akdeniz iklim bölgesinde yer alan, geçirgen zemin yapısı ve karstik yer altı kaynaklarıyla beslenen Manavgat Çayı Havzası.

II. Havza: Karasal iklim bölgesinde yer alan, sadece yüzeydeki yağmur ve ilkbahar kar erimeleriyle beslenen tipik bir İç Anadolu akarsu havzası.

Bu iki akarsu havzasının yaz mevsimindeki durumu hakkında, aşağıdakilerden hangisi doğru bir coğrafi değerlendirme olur?

- A) I. havzadaki akarsu, yaz kuraklığında II. havzadaki akarsuya göre daha çabuk kurur ve yatağı çatlamaya başlar.
B) II. havzadaki akarsuyun yaz mevsimindeki debi kararlılığı ve su miktarı I. havzaya göre çok daha yüksektir.
C) I. havzadaki akarsu, karstik yer altı sularının düzenli beslemesi sayesinde yaz kuraklığından daha az etkilenir.
D) Her iki havzanın da debisi, iklim şartları aynı olduğu için yaz aylarında tamamen aynı oranda ve aynı gün düşer.
E) II. havzadaki akarsuyun beslenme havzasının geniş olması, onun yaz kuraklığında tamamen kurummasını kesin olarak engeller.

9. Görselde yeryüzü ile atmosfer arasında suyun sürekli yer değiştirmesini ifade eden hidrolojik döngü (su döngüsü) verilmiştir.

Su döngüsüyle ilgili;

- I. Döngünün başlamasını ve sürekliliğini sağlayan temel enerji kaynağı Güneş'tir.
- II. Deniz ve okyanuslardan buharlaşan suyun tamamı doğrudan yine deniz yüzeylerine yağış olarak döner.
- III. Sızma olayı, yer altı sularının beslenmesinde doğrudan etkilidir

ifadelerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) I ve III
D) II ve III E) I, II ve III

10. Su döngüsünde yağışlarla yeryüzüne ulaşan suyun bir kısmı yüzeysel akışa geçerken, bir kısmı ise toprağa sızarak yer altı sularını oluşturur.

Buna göre, bir bölgede "Sızma" miktarının azalıp "Yüzeysel Akış" miktarının artmasında aşağıdakilerden hangisi etkili değildir?

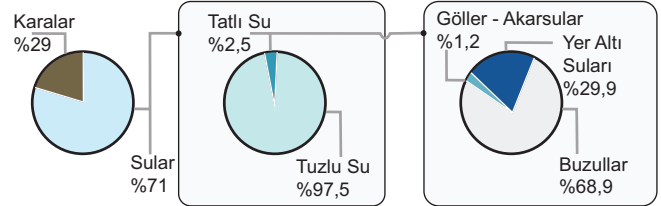
- A) Bitki örtüsünün tahrip edilmesi
B) Eğim değerlerinin yüksek olması
C) Havzadaki toprağın geçirimliliğinin yüksek olması
D) Sağanak ve ani yağışların görülmesi
E) Kentleşmeye bağlı olarak beton zeminlerin artması

11. Su döngüsü, insanların yeryüzünde yaptığı beşerî faaliyetlerden doğrudan etkilenmektedir.

Buna göre, aşağıdakilerden hangisi su döngüsünün işleyişine yönelik "olumsuz" bir beşerî müdahale olarak gösterilebilir?

- A) Tarımda damlama sulama yöntemlerinin yaygınlaştırılması
B) Şehir içi yeşil alanların ve parkların artırılması
C) Sanayi atık sularının arıtılarak yeniden kullanılması
D) Sulak alanların ve bataklıkların kurutularak yerleşime açılması
E) Eğimli yamaçlarda teraçalama (basamaklandırma) yapılması

12. Aşağıdaki grafikte yeryüzündeki su kaynaklarının oransal dağılışı verilmiştir.

Buna göre, suyun Dünya'daki dağılımı ile ilgili

- I. Dünya'daki bütün su varlığı içerisinde tuzlu suyun payı en fazladır.
- II. Yeryüzündeki tatlı suların çok az bir kısmını göller ve nehirler oluşturur
- III. %2,5'lik tatlı su oranının büyük bölümü buzullar ve yer altı suları hâlinindedir.

bilgilerinden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I B) Yalnız II C) Yalnız III
D) I ve II E) I, II ve III

1.

Sanayi Devrimi süreçleri ve bu süreçlere öncülük eden ülkeler eşleştirildiğinde, "Yapay zekâ, nesnelerin interneti, büyük veri ve siber-fiziksel sistemlerin fabrikalarda kullanılması" olarak tanımlanan 4. Sanayi Devrimi (Endüstri 4.0) aşağıdaki ülkelerin hangisinin öncülüğünde başlamıştır?

- A) İngiltere
- B) ABD
- C) Japonya
- D) Almanya
- E) Fransa

2.

Almanya'nın dış ticaretinde kilit bir rol oynayan, Kuzey Denizi ile Baltık Denizi arasında doğrudan bağlantı sağlayarak gemilerin uzun deniz rotalarını dolaşmadan geçiş yapmasına imkân veren yapay su yolu aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Süveyş Kanalı
- B) Kiel Kanalı
- C) Ren–Main–Tuna Kanalı
- D) Panama Kanalı
- E) Korint Kanalı

3.

Almanya, Endüstri 4.0 süreciyle fabrikalarda akıllı sistemleri, yapay zekâyı ve nesnelerin internetini entegre ederek üretim süreçlerini gerçek zamanlı izlenebilir hâle getirmiştir.

Eğer Mısır, kendi sanayi altyapısını güçlendirmek amacıyla Almanya'nın bu Endüstri 4.0 modelini ülkesine transfer etmek isterse, öncelikli olarak çözmesi gereken yapısal altyapı problemi aşağıdakilerden hangisi olur?

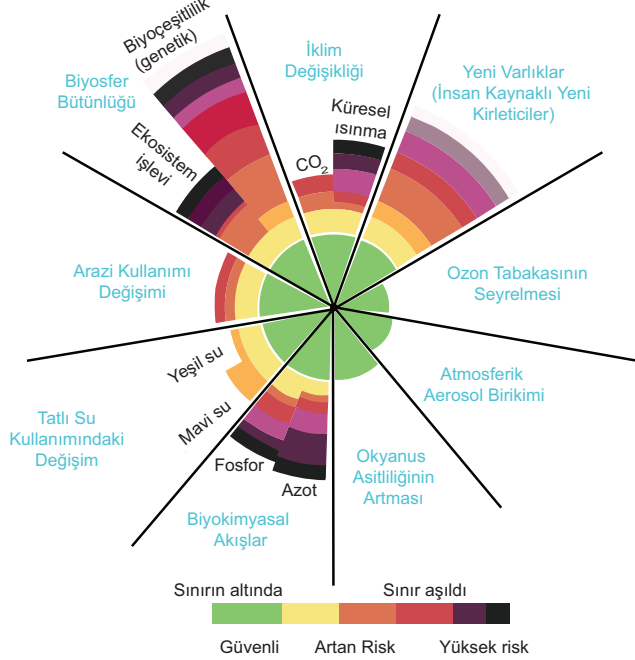
- A) Dijital üretime uygun nitelikli iş gücü sağlamak
- B) Kentleşme oranını acilen %44'ten %20'ye düşürmek
- C) Tarımsal ham maddeye dayalı küçük ölçekli işletmelerin sayısını artırmak
- D) Süveyş Kanalı'nın Akdeniz girişindeki liman faaliyetlerini tamamen sonlandırmak
- E) Nil Nehri'nin akış yönünü güneyden kuzeye değil, doğudan batıya doğru değiştirmek

4.

Almanya'nın sanayileşme tarihindeki aşamalar analiz edildiğinde; Mısır'ın günümüzdeki düşük katma değerli sanayi yapısından kurtulması ve küresel rekabet gücünü artırması için geliştirmesi gereken en özgün ve bütüncül strateji aşağıdakilerden hangisi olmalıdır?

- A) Gençleri yüksek katma değerli alanlara yönlendirecek teknik eğitim reformları yapmak
- B) Süveyş Kanalı'ndan geçen gemilerden alınan ücretleri düşürerek dış ticareti tamamen durdurmak
- C) Nil Nehri kıyısındaki tarım alanlarını tamamen kapatarak buralara sadece tekstil fabrikaları kurmak
- D) Ülkedeki tüm sanayi altyapısını 19. yüzyılın el emeğine dayalı tekstil üretimi seviyesinde sabitlemek
- E) Nüfusu Nil Deltası'ndan tamamen çıkararak su kaynağı bulunmayan iç çöl bölgelerine zorunlu göç ettirmek

13.

Yukarıda verilen gezegen sınırlarını gösteren grafik modellemesindeki renklerin anlamı ile ilgili aşağıda yapılan eşleştirmelerden hangisi **yanlıştır**?

- A) Yeşil renk → Sınırın aşılmadığı güvenli yaşam aralığı
 B) Sarı renk → Risk düzeyinin artmaya başladığı sınır aşımı durumu
 C) Kırmızı renk → Risk düzeyinin yüksek olduğu sınır aşımı durumu
 D) Mor renk → Güvenli seviyenin çok ötesine geçildiğini ve yüksek risk oluştuğunu gösteren durum
 E) Siyah renk → Doğal döngünün kendini tamamen yenilediği ve riskin sıfırlandığı alan

14. Bir ülkede palmye yağı üretimi ya da yeni tarım alanları açmak amacıyla geniş tropikal yağmur ormanlarının kesilerek yakıldığı tespit edilmiştir.

Bu durum:

- I. küresel iklim değişikliği,
 II. biyosfer bütünlüğü,
 III. arazi kullanımı değişimi

gezegen sınırlarından hangilerini olumsuz etkiler?

- A) Yalnız I B) Yalnız III C) I ve II
 D) II ve III E) I, II ve III

15. Bir bölgede aşırı ve kontrolsüz yer altı suyu çekimi yapıldığı ve toprak neminin hızla azaldığı gözlemlenmiştir. Bu durum bölgedeki tarımsal verimi düşürmüştür ve toprak bütünlüğünü bozmuştur.

Bu bölgedeki çevresel kriz, hangi sınırın aşılmasıyla doğrudan ilişkilidir?

- A) Okyanus asitliliğinin artması
 B) Tatlı su kullanımındaki değişim
 C) Biyokimyasal akışlar
 D) Atmosferik aerosol birikimi
 E) Ozon tabakasının seyrelmesi

16. Aşağıdaki orman alanlarının hangisinde gezegen sınırı "**kritik seviyeye yaklaşmış**", hangisinde ise "**tamamen aşılmıştır**"?

Kritik Seviyede

Aşılmış

A) Tropikal Yağmur Ormanları	Boreal ve Ilıman Ormanlar
B) Boreal ve Ilıman Ormanlar	Tropikal Yağmur Ormanları
C) Tropikal Yağmur Ormanları	Muson Ormanları
D) Tayga Ormanları	Akdeniz Ormanları
E) Akdeniz Ormanları	Tayga Ormanları

17. • Fosil yakıt kullanımı ve ormansızlaşma atmosferde karbondioksiti artırır.
 • Atmosferdeki karbondioksit arttıkça okyanuslar asitlenir.
 • Ormansızlaşma aynı zamanda arazi kullanımını değiştirerek biyoçeşitliliği azaltır.

Bu üç bilginin sentezlenmesiyle ulaşılabilecek en kapsamlı ortak çıkarım aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Gezegen sınırları birbirini etkilemez, tamamen izoledir.
 B) Tek bir beşerî faaliyet birden fazla gezegen sınırını zincirleme olarak olumsuz etkilemektedir.
 C) Okyanus asitlenmesini durdurmanın tek yolu tarımda kimyasal gübreyi azaltmaktır.
 D) Küresel iklim değişikliği sadece atmosferik aerosol birikimine bağlı olarak gelişir.
 E) Biyoçeşitlilik kaybı, tatlı su kaynaklarının tükenmesinden bağımsız bir süreçtir.

1. Nadir Toprak Elementleri (NTE); güçlü daimi mıknatıslar, lazerler, rüzgâr türbinleri ve hibrit araçların yapımında hayati öneme sahiptir.

Günümüzde küresel NTE üretiminin ve işleme kapasitesinin ezici bir çoğunluğunu tekelinde bulundurarak batı ülkelerine karşı jeopolitik bir koz olarak kullanan ülke aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Amerika Birleşik Devletleri
- B) Çin
- C) Avustralya
- D) Rusya
- E) Güney Afrika Cumhuriyeti

2.

Türkiye, dünya rezervlerinin yaklaşık %73'üne sahip olduğu, nükleer sanayiden roket yakıtlarına, cam ve seramikten tarım sektörüne kadar yüzlerce farklı kullanım alanı bulunan hangi stratejik maden ile küresel pazarda en yüksek rekabet avantajına sahiptir?

- A) Krom
- B) Bor
- C) Boksit
- D) Mermer
- E) Manganez

3.

Yarı iletken endüstrisinde, akıllı telefon çiplerinde, güneş panellerindeki fotovoltaik hücrelerde ve fiber optik sistemlerde elektron akışını kontrol etme yeteneği nedeniyle modern dijital çağın temel yapı taşı kabul edilen element hangisidir?

- A) Kükürt
- B) Mekanik Demir
- C) Silikon
- D) Alüminyum
- E) Sodyum

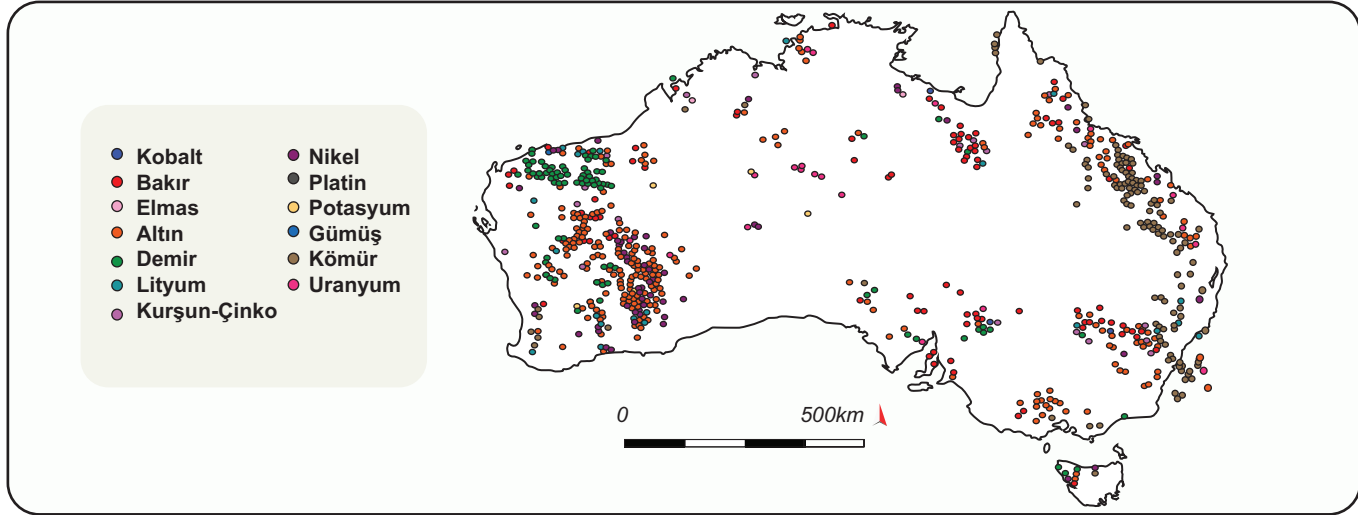
4.

Elektrikli araç bataryalarının anot üretiminde kullanılan, yüksek ısı dayanımı ve mükemmel elektrik iletkenliği ile karbonun kristalleşmiş bir formu olan kritik maden aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Barit
- B) Grafit
- C) Asbest
- D) Feldspat
- E) Florit

Aşağıda verilen Avustralya maden dağılışı haritasına göre 23, 24 ve 25. soruları cevaplayınız.

23. Madenlerin ülke genelindeki dağılışı dikkate alındığında; Avustralya nüfusunun büyük bölümünün doğu ve güneydoğu kıyılarında toplanmasına rağmen, en büyük açık ocakların ve maden sahalarının iç ile batı kesimlerde yoğunlaştığı görülmektedir.

Bu mekânsal tezatlığın üretim ve lojistik süreçlerinde sorun yaratmasını engellemek adına Avustralya'nın aşağıdakilerden hangisine ağırlık vermesi beklenir?

- A) Maden sahalarında insan gücüne dayalı geleneksel yöntemleri artırmaya
- B) İç kesimlerdeki nüfus yoğunluğunu hızla yükseltmeye
- C) Otomasyon, uzaktan kumandalı makineler ve gelişmiş ulaştırma altyapısına
- D) Batıdaki maden yataklarını kapatarak üretimi sadece doğu kıyılarına kaydırmaya
- E) İç kesimlerde tarımsal faaliyetleri madencilik önüne geçirmeye

24. Yukarıda verilen Avustralya maden dağılışı haritası incelendiğinde; taş kömürü yataklarının daha çok ülkenin doğusunda, demir cevheri ve lityum gibi madenlerin ise ülkenin orta ve batı kesimlerinde yoğunlaştığı görülmektedir.

Maden yataklarının ülke genelindeki bu farklı coğrafi dağılışı, aşağıdakilerden hangisinin bir göstergesidir?

- A) Ülkenin doğusu ile batısının farklı jeolojik dönemlerde ve şartlarda oluştuğunun
 - B) Batı kesimlerdeki çöl ikliminin kömür oluşumunu hızlandırdığının
 - C) Doğu kıyılarındaki nüfus yoğunluğunun yer altı rezervlerini artırdığının
 - D) Ülkenin iç kesimlerinde akarsu taşımacılığının çok gelişmiş olduğunun
 - E) Batıdaki limanların sadece demir ihracatı için inşa edildiğinin
25. Yukarıda verilen Avustralya'nın maden sahalarını gösteren harita incelendiğinde, kıtanın doğu kesimi ile batı kesiminin maden çeşitliliği açısından farklılaştığı görülmektedir.

Aşağıdaki tabloda, haritaya göre madenler ve yoğunlaştıkları bölgeler eşleştirilmiştir.

Maden Türü	Yoğunlaştığı Bölge
I. Kömür	Kıtanın Doğu Kıyıları
II. Demir Cevheri	Kıtanın Orta ve Batı Kesimleri
III. Altın	Kıtanın Doğu ve Batı Kesimleri

Haritadaki coğrafi dağılışı dikkate alındığında, bu eşleştirmelerden hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) II ve III
- E) I, II ve III